

Ce așteaptă transportatorii de la noua guvernare?

Interviul „Monitorul de Business” cu **Eugen Dațco, Director general executiv al Uniunii Transportatorilor și Drumarilor (stânga)** și **Vladimir Florea, Președinte al Asociației Internaționale a Transportatorilor Auto din Moldova AITA (dreapta)**

MB: Care sunt presiunile pe care le resimțiți din cauza crizei economice?

ED: Dacă e să ne referim la transportatori, fluxul transportului a scăzut drastic. În ceea ce privește asociația noastră, criza s-a făcut simțită prin faptul că au apărut diferite probleme cu achitarea cotizației de membru.

În schimb, acțiunile au fost majorate, grație diferitor inițiative, chiar de nivel guvernamental. Însă, cu părere de rău, majoritatea inițiativelor au rămas doar la rang de idei, transportatorii fiind obligați să se descurce singuri.

Scăderea transporturilor de mărfuri e drastică, de călători mai puțin, însă

e complicat de a trage o concluzie, deoarece o analiză și o investigație (statistică ori de altă natură) mai amplă este prea costisitoare pentru asociație.

Una din probleme este și cea a asigurării auto, mai precis a gestionării resurselor financiare pe care le primesc agențiile de asigurări și corelația între prețuri și servicii oferite.

De asemenea, se dorește ca activitatea permanentă a Agenției Transporturilor să fie îndreptată spre protejarea transportatorilor, atât pe plan intern, cât și internațional.

Continuare în pagina 2

Știri pe scurt

Uniunea Europeană va ajuta Ucraina să evite o nouă criză a gazului rusesc. Oficialii de la Bruxelles și organizațiile internaționale vor ajuta Kievul cu aproximativ 1,5 miliarde de euro. Totul ca să își plătească facturile către Moscova și să-și modernizeze conductele

După ce s-au confruntat cu o scădere a vânzărilor de 25% în luna iulie, agențiile de turism din Republica Moldova au anunțat pentru primele zile ale lunii august o cerere sporită la ofertele turistice, odată cu sfârșitul alegerilor, afirmă Asociația Națională a Agențiilor de Turism (ANAT)

Prețul pentru gazul natural importat din Federația Rusă va costa în trimestrul trei al anului curent 186,85 dolari SUA pentru mia de metri cubi, sau cu 26,9% mai puțin față de prețul pentru prima jumătate a anului

Ce așteaptă transportatorii de la noua guvernare?

Continuare din pagina 1

VF: Aș vrea să reamintesc că în cadrul AITA sunt mai mult de 600 companii, dintre care mai mult de 350 activează în baza sistemului de carnet de TIR. În primul trimestru al acestui an, rutele internaționale efectuate de aceste companii s-au redus cu 35%, iar 15 companii din cadrul Asociației noastre nu au activat deloc. La momentul dat, volumul calitativ al rutelor auto efectuate este în scădere cu 21%.

O cauză a acestei scăderi este datorată și faptului că activitatea principală a companiilor noastre de transport are loc pe piețele terțe, adică nu din Moldova și în Moldova (ceea ce e echivalentul a doar 15% din volumul total al activității), dar de exemplu din Germania în Rusia ori din Turcia în Germania etc. Însă, în prezent protecția companiilor autohtone pe aceste piețe s-a intensificat, contra companiilor de transport moldovenești fiind introduse măsuri de anti-dumping ori de altă natură.

MB: Care sunt așteptările Dvs. de la noua guvernare?

ED: O conlucrare permanentă, bazată pe principii de transparență și egalitate. Transportatorii sunt conștienți de faptul că nu Guvernul va face lucrul în locul lor, însă opinia și ideile lor trebuie ascultate și luate în cont. Ar fi binevenit ca lunar să se organizeze o întâlnire și discuție între patronate – sindicate – Guvern, pentru a porni acel dialog social care se dorește de atâta timp.

VF: De la noua guvernare noi așteptăm în primul și în primul rând profesionalism. Ei trebuie să probeze prin fapte că sunt capabili să transpună în viață cele declarate în timpul campaniilor electorale.

O altă doleanță ar fi îndeplinirea obiectivă a cadrului legislativ și racordarea treptată a acestuia la realitățile social-economice ale țării. De asemenea, am dori ca noul Guvern să dea dovadă de un comportament egal și echidistant față de toți agenții economici, de stat, privați și așa mai departe și să asigure o transparență totală a activității sale.

În mod special este așteptată reîntoarcerea Ministerului Transporturilor, și nu atât pentru dezvoltarea și protejarea relațiilor interne, ci pentru cele internaționale.

MB: Care sunt prioritățile de care ar trebui să se ocupe urgent noul Guvern? Care ar trebui să fie acțiunile lor imediate?

ED: Noul Guvern ar fi binevenit să elaboreze o strategie unică de dezvoltare a țării, în toate sectoarele economiei și deja toate schimbările ce vor fi operate să se producă în cadrul și datorită acestei strategii, pentru a evita cazurile de modificări radicale ale cursului economiei naționale din careva raționamente mai mult sau mai puțin obiective.

VF: În ceea ce privește măsurile anticriză imediate, noi nu avem careva priorități, deoarece nu există careva măsuri super eficiente, care ar rezolva criza economică pe loc. Aici e vorba de niște procese obiective, lucru demonstrat și de experiența altor state. Însă, pentru ca impactul crizei să fie cât mai puțin resimțit, noul Guvern ar trebui să traducă în viață măsurile și strategiile anticriză expuse în timpul campaniei electorale (deoarece în mărime de vreo 80% aceste măsuri sunt aceleași la toate partidele). Iar pentru aceasta este nevoie de o comasare, unificare a tuturor forțelor și eforturilor, cu condiția de a evita pașii bruști și pripiti.

Marin Gurin

Monitorul de Business

Agenda Națională de Business reprezintă o platformă comună a circa 27 de asociații de business, întrunind peste 55% din toate asociațiile existente în Republica Moldova. Asociațiile de Business care au sprijinit lansarea acestui proces analizează problemele mediului de afaceri și formulează soluții și politici pentru a le putea rezolva.

„Până în septembrie dorim să venim cu o agendă consolidată, unică și prioritizată”

Interviu cu Victor Parlicov, expert la IDIS „Viitorul”

Business Expert: Crezi că după alegerile din 29 iulie lucrurile se vor schimba? Ne putem aștepta la o implicare mai puternică a mediului de afaceri în elaborarea politicilor guvernamentale?

La moment avem două motive pentru optimism. Orice schimbare a puterii este un moment bun pentru a veni cu o agendă.

Și asta pentru că inerția decizională a precedentei guvernări nu afectează noua putere care vine, indiferent care va fi ea. Dacă privim lumea afacerilor ea este foarte diferită, interesele producătorilor de carne, de exemplu, sunt diferite de cele ale vinificatorilor sau din industria ușoară, ba uneori sunt contradictorii, ca bunăoară, a celor care produc struguri și a celor care îi prelucrează. Ceea ce contează este să se ajungă la un consens asupra celor mai importante probleme. Încercăm și noi să ne implicăm prin Agenda Națională de Business, să facilităm dialogul pentru a se ajunge la consens.

Business Expert: Ce probleme ar trebui să fie incluse într-un eventual program anticriză?

Aș prefera ca la această întrebare să răspundă antreprenorii, care vor identifica problemele în cadrul dialogului ce va avea loc în cadrul asociațiilor de business. Noi încercăm, să implicăm în procesul acesta și Camerele de Comerț, pentru că și asociațiile de business au diferit grad de organizare, unele sunt mai bine organizate, mai profesioniste, altele au mai puțină experiență. Încercăm să facem așa ca deja către începutul activității noului Guvern, în luna septembrie, să avem deja desfășurat un proces de consultare a businessului, în urma căruia comunitatea de afaceri să fie aceea care își va vocifera propriile dureri și va pune prioritățile în ordinea în care

dor. Din business problemele se văd altfel decât se văd din oficiu.

Business Expert: Totuși care crezi că sunt problemele care dor mai tare?

În primul rând, reducerea presiunii administrative asupra businessului. La noi mai întâi se aplică penalitatea și apoi trebuie să te duci în judecată să-ți recuperezi banii. Organele de control sunt un fel de trei în unu, controlor, judecător și executor judecătoresc, pentru că deseori îți blochează contul și îți ia banii direct din cont și după aceasta tu, ca agent economic, ești nevoit să te adresezi în judecată pentru a demonstra că nu ești vinovat. Modul acesta barbar de tratare a businessului trebuie de interzis imediat. Implicațiile patrimoniale asupra businessului din partea statului trebuie să fie făcute doar pe cale judecătorească. Nu cum se întâmplă astăzi, mai întâi confiscă bunul, apoi se lămuresc dacă a greșit și ce a greșit.

O altă problemă ține de numărul de autorizații și permisiuni. Totul este excesiv de reglementat, începând cu exporturile și importurile și terminând cu construcțiile și alte domenii.

Este un moment când deja s-au copt toate premisele, avem cadrul regulator pentru a găsi soluții anticriză și a sprijini dialogul între comunitatea de afaceri și stat; este dorință, cel puțin la nivel declarativ, din partea autorităților noi, care sunt pe cale de a veni; dialogul în mediul de business s-a intensificat și până în septembrie dorim să venim cu o agendă consolidată, unică și prioritizată.

După Business Expert

Acest material apare în cadrul programului „Consolidarea mediului privat de afaceri în RM” prin Agenda Națională de Business, cu sprijinul CIPE (SUA). Acest material reflectă doar opiniile autorilor săi.

www.cipe.org

Centrul Internațional pentru Inițiativă Privată
1155 15th Street, NW Suite 700, Washington,
D.C. 20005, USA

www.viitorul.org

Institutul pentru Dezvoltare și Inițiativă Sociale (IDIS) „Viitorul”
Str. Iacob Hâncu 10/1, Chișinău MD-2005 Republica Moldova
tel. +373 22 22 18 44 fax. +373 22 24 57 14
office@viitorul.org